

บทที่ 4

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยในบทที่ 3 จะขออภิปรายผลดังนี้

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์

จากตารางที่ 15, 16 พบว่าทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อการเลือกสมัครสอบ เข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับผลรวมของผลคูณของความเชื่อ เกี่ยวกับผลการเลือกสมัครสอบ เข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์และการประเมินผลกระทบเมื่อวิเคราะห์รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ($r(438) = .40, P < .001$) และเมื่อวิเคราะห์เฉพาะผู้ที่สมัครสอบ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ($r(376) = .39, P < .001$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 3

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อการเลือกสมัครสอบ เข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เมื่อวิเคราะห์รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ($r(438) = .67, P < .001$) และเมื่อวิเคราะห์เฉพาะผู้ที่สมัครสอบ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ($r(376) = .69, P < .001$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 4

จากตารางที่ 17, 18 ทัศนคติกับเจตนาเชิงพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับเจตนาเชิงพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อการเลือกสมัครสอบ เข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อวิเคราะห์รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ($r(438) = .33$ และ $.43, P < .001$) และวิเคราะห์เฉพาะผู้ที่สมัครสอบ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ($r(376) = .34$ และ $.46, P < .001$)

ทัศนคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อการเลือกสมัครสอบ เข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ร่วมกันทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญเมื่อ

วิเคราะห์รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ($R(438) = .48, P < .001$) และวิเคราะห์เฉพาะผู้ที่สมัครสอบ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ($R(376) = .51, P < .001$)

ทัศนคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต้องการเลือกสมัครสอบ เข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญ เมื่อวิเคราะห์รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ($\beta_1 = .23, \beta_2 = .37, P < .001$) และวิเคราะห์เฉพาะผู้ที่สมัครสอบ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ($\beta_1 = .23, \beta_2 = .40, P < .001$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 2

จากตารางที่ 19 เจตนาเชิงพฤติกรรมสามารถทำนายพฤติกรรมการเลือกสมัครสอบ เข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญ ($r(376) = .34, P < .001$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นจะพบว่าไม่ว่าจะวิเคราะห์รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดหรือวิเคราะห์เฉพาะผู้ที่สมัครสอบ เข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ คำสหสัมพันธ์แทบจะเรียกได้ว่าไม่มีความแตกต่างอะไรนักและผลการวิจัยข้างต้นสอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลที่ว่ามาตรวัดทัศนคติทางตรงของออสกูดซึ่งคือมาตราจำแนกความหมายมีความสัมพันธ์กับมาตรวัดทัศนคติทางอ้อมในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (Ajzen and Fishbein 1980 : 54-55) และทฤษฎียังกล่าวอ้างว่าองค์ประกอบทัศนคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงจะทำนายเจตนาได้เสมอถ้าการวัดทุกชั้นตอนสอดคล้องกันในความจำเพาะทั้ง 4 (การกระทำ ที่หมาย ยริบท และเวลา) และเจตนาจะทำนายพฤติกรรมได้ถ้าการวัดมีความสอดคล้องกันในความจำเพาะทั้ง 4 ทัศนคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงจะมีผลต่อพฤติกรรมโดยใช้เจตนาเป็นสื่อ ถ้าเจตนาไม่สามารถทำนายพฤติกรรมได้อย่างเพียงพอถึงแม้ว่าทัศนคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงจะทำนายเจตนาได้แต่ทัศนคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงก็ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมได้ (Ajzen and Fishbein 1980 : 59) เนื่องจากทฤษฎีวิจัยครั้งนี้มีความสอดคล้องกันในความจำเพาะทั้ง 4 ทัศนคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถทำนายเจตนาได้ และเจตนาสามารถทำนายพฤติกรรมได้

จากตารางที่ 20 เจตนาสามารถทำนายพฤติกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญ เมื่อการวัดเจตนาห่างจากการวัดพฤติกรรม 2-3 สัปดาห์ และเจตนาทำนายพฤติกรรมได้อย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อการวัดเจตนาห่างจากการวัดพฤติกรรม 7-8 สัปดาห์ ผลการวิจัยส่วนนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลที่ว่า เจตนาสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาและการวัดเจตนา ก่อนที่จะวัดพฤติกรรมอาจจะต่างจากเจตนาขณะที่พฤติกรรมนั้นถูกวัด นั่นคือยิ่งระยะเวลาในการวัดเจตนาและพฤติกรรมห่างกันมากเท่าใด การทำนายพฤติกรรมจากเจตนา ก็จะมี ความแม่นยำลดลง (Ajzen and Fishbein 1980 : 47)

ความสัมพันธ์ของตัวแปรตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล เมื่อวิเคราะห์โดยจำแนกตามผู้ที่เลือกสมัครสอบ เข้า เรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ และผู้ที่ไม่เลือกสมัครสอบ เข้า เรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์

จากตารางที่ 21 และ 23 พบว่าทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อการเลือกสมัครสอบ เข้า เรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับผลการเลือกสมัครสอบ เข้า เรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ และการประเมินผลกรรมในผู้ที่เลือกสมัครสอบ เข้า เรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ($r_{(115)} = .36, P < .001$) และในผู้ที่ไม่เลือกสมัครสอบ เข้า เรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ($r_{(259)} = .38, P < .001$)

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อการเลือกสมัครสอบ เข้า เรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญกับผลรวมของผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในผู้ที่เลือกสมัครสอบ เข้า เรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ($r_{(115)} = .62, P < .001$) และในผู้ที่ไม่เลือกสมัครสอบ เข้า เรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ($r_{(259)} = .71, P < .001$)

จากตารางที่ 22 และ 24 พบว่าทัศนคติกับเจตนาเชิงพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงกับเจตนาเชิงพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อการเลือกสมัครสอบ เข้า เรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญในผู้ที่เลือกสมัครสอบ เข้า เรียน

ต่อคณะวิทยาศาสตร์ ($r_{(115)} = .33$, และ $.33$, $P < .001$) และในผู้ที่ไม่เลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ($r_{(259)} = .29$ และ $.48$, $P < .001$)

ทัศนคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อการเลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ รวมทั้งทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมอย่างมีนัยสำคัญในผู้ที่เลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ($R_{(115)} = .35$, $P < .001$) และในผู้ที่ไม่เลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ($R_{(259)} = .51$, $P < .001$)

ในผู้ที่เลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ทัศนคติทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญ ($\beta_1 = .30$, $P < .01$) ส่วนการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทำนายเจตนาได้อย่างไม่มีนัยสำคัญ ($\beta_2 = .11$, ns) ในผู้ที่ไม่เลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ทัศนคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมได้อย่างมีนัยสำคัญที่ $.05$ และ $.001$ ตามลำดับ ($\beta_1 = .15$, $\beta_2 = .44$)

จะเห็นว่าถึงแม้จะแยกวิเคราะห์ค่าตามผู้ที่เลือกและไม่เลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ยังคงเป็นไปตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล เช่นเดียวกับที่ได้อภิปรายไว้ในหน้า 109-111

สิ่งที่น่าสนใจคือในผู้ที่เลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ทัศนคติทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมได้หนักแน่นกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่วนในผู้ที่ไม่เลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมได้หนักแน่นกว่าทัศนคติ จะเห็นได้ว่ากลุ่มอ้างอิงมีบทบาทสำคัญในการที่ทำให้นักเรียนไม่เลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญต่อกลุ่มอ้างอิงในการที่จะทำให้นักเรียนหันมาสนใจเลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่ามัธยฐาน เลขคณิตของตัวแปรต่าง ๆ

จากตารางที่ 25 พบว่าผู้ที่เลือกและไม่เลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์มีความเชื่อต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้ที่เลือกมีความเชื่อว่าเป็นไปได้สูงกว่า ผู้ที่ไม่เลือกสมัครสอบ

ในความเชื่อที่ว่า มีโอกาสทำงานได้หลายสาขา มีโอกาสสอบเข้ามหาวิทยาลัย มีเกียรติ มีโอกาสก้าวหน้า ได้เรียนในคณะที่ชอบ และสนใจเรียนมากขึ้น ส่วนความเชื่อที่ว่ามีความรู้เพิ่มขึ้นในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยอีกครั้งหนึ่งนั้นผู้ที่ไม่เลือกสมัครสอบมีความเชื่อว่าเป็นไปได้สูงกว่าผู้ที่เลือกสมัครสอบ

ความเชื่อที่ว่า มีงานทำ ไม่มีเวลาพักผ่อน ได้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น ผู้ปกครองภูมิใจ เป็นนักวิทยาศาสตร์ และมีโอกาสช่วยประเทศให้พัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นั้นผู้ที่เลือกสมัครสอบมีความเชื่อว่าเป็นไปได้สูงกว่าผู้ที่ไม่เลือกสมัครสอบอย่างไม่มีนัยสำคัญ ส่วนความเชื่อที่ว่ามีโอกาสเรียนไม่จบนั้นผู้ที่เลือกสมัครสอบมีความเชื่อว่าเป็นไปไม่ได้สูงกว่าผู้ที่ไม่เลือกสมัครสอบ เข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์อย่างไม่มีนัยสำคัญ

ผู้ที่เลือกและไม่เลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์มีการประเมินผลกรรมต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้ที่เลือกสมัครสอบประเมินทางบวกสูงกว่าผู้ที่ไม่เลือกสมัครสอบในผลกรรมที่ว่าได้ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์เพิ่มขึ้น เป็นนักวิทยาศาสตร์และมีโอกาสช่วยประเทศให้พัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ผลกรรมอีก 11 ผลกรรมผู้ที่เลือกและไม่เลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์มีการประเมินผลกรรมต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ โดยผู้ที่เลือกสมัครสอบมีการประเมินทางบวกสูงกว่าผู้ที่ไม่เลือกสมัครสอบในผลกรรมที่ว่ามีงานทำ มีโอกาสทำงานได้หลายสาขา มีโอกาสก้าวหน้า ได้เรียนในคณะที่ชอบและสนใจเรียนมากขึ้น ส่วนผลกรรมมีโอกาสสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ มีเกียรติ ผู้ปกครองภูมิใจ และมีความรู้เพิ่มขึ้นในการสอบเข้ามหาวิทยาลัยอีกครั้งหนึ่ง ผู้ที่ไม่เลือกสมัครสอบมีการประเมินสูงกว่าผู้ที่เลือกสมัครสอบ และผลกรรมที่ว่าไม่มีเวลาพักผ่อนและมีโอกาสเรียนไม่จบนั้นผู้ที่ไม่เลือกสมัครสอบมีการประเมินทางลบสูงกว่าผู้ที่เลือกสมัครสอบ

จากตารางที่ 26 พบว่าผู้ที่เลือกและไม่เลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์มีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิงต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้ที่เลือกมีความเชื่อว่าการกลุ่มอ้างอิงที่เป็น พ่อแม่ เพื่อน ที่ อาจารย์ และรุ่นพี่ คิดว่าเขาควรเลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์มากกว่าผู้ที่ไม่เลือกสมัครสอบ

ผู้ที่เลือกและไม่เลือกสมัครสอบ เข้า เรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์มีความ เชื่อต่างกันอย่างไร
ไม่มีนัยสำคัญว่ากลุ่มอ้างอิงที่เป็นญาติผู้ใหญ่คิดว่า เขาควร เลือกสมัครสอบ เข้า เรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์

จะ เห็นว่าความ เชื่อต่อกลุ่มอ้างอิงที่ต่างกันนั้น เป็นกลุ่มอ้างอิงที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียน
มากกว่าญาติผู้ใหญ่

ผู้ที่เลือกและไม่เลือกสมัครสอบ เข้า เรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์มีแรงจูงใจที่จะคล้อยตาม
กลุ่มอ้างอิงต่างกันอย่างไรมีนัยสำคัญ โดยผู้ที่เลือกมีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่เป็นพ่อ
และแม่สูงกว่าผู้ที่ไม่เลือกสมัครสอบ

ส่วนกลุ่มอ้างอิงที่เป็นเพื่อน พี่ อาจารย์ ญาติผู้ใหญ่และรุ่นพี่นั้นผู้ที่เลือกและไม่เลือก
สมัครสอบ เข้า เรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์มีแรงจูงใจที่จะคล้อยตามต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญ

ผลการวิเคราะห์ในตอนต้นที่ 3 นี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 5 และจากผลการวิเคราะห์
ในตอนต้นที่ 2 ที่ว่าทัศนคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงสามารถทำนาย เจตนาได้ และเจตนาสามารถ
ทำนายพฤติกรรมได้ ดังนั้นผลการวิจัยในตอนต้นที่ 3 จึงเพิ่มความน่าเชื่อถือในการที่จะนำไปใช้
ประโยชน์ เพราะทฤษฎีกล่าวว่าทัศนคติของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมถูกทำนายโดยความ เชื่อ เด่นชัดที่ว่า
การกระทำพฤติกรรมนำไปสู่ผลกรรมที่เป็นไปได้อะไรบ้างและการประเมินผลกรรมเหล่านี้ การคล้อย
ตามกลุ่มอ้างอิงของบุคคลถูกทำนายโดยความ เชื่อของเขาที่ว่ากลุ่มอ้างอิง เด่นชัดคิดว่าเขาควรหรือไม่ควร
กระทำพฤติกรรมนั้น กับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของเขา (Ajzen and Fishbein
1980 : 77)

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย